

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

ACHTERWEG 4 | ONNA

ADVISEUR || 30-10-2018 | VERSIE 1.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA I ONNA

Adviseurs:

|| [redacted] | rapportage

[redacted]

[redacted]

Opdrachtgever:

[redacted]

Jansen&Jansen Groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl

Versie:

1.0

Datum:

30 oktober 2018

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	06
4	RESULTATEN	08
5	INGREEP	10
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	11
7	CONCLUSIE & ADVIES	12
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - *Overzichtskaart/projectgebied*

BIJLAGE 2 - *Foto impressie van het plangebied*

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

■■■■■ & ■■■■■ Groenadviesbureau is door een opdrachtgever gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren voor de sloop van een oude boerderij en de realisatie van een nieuwe woning op een erf gelegen aan de Achterweg 4 in Onna. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling gemaakt op door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De quickscan levert hiernaast adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied^(H4)?
- Welke negatieve effecten kunnen de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de voorgenomen ingreep^(H4)?
- Wordt met het uitvoeren van de voorgenomen ingreep de Wet natuurbescherming overtreden^(H6)?
- Welke vervolgstappen zijn noodzakelijk om projectvertraging te minimaliseren en om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen^(H7)?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen aan de rand van de bebouwde kom van Onna. Onna is een klein dorp van ongeveer 300 inwoners, gelegen in de gemeente Steenwijkerland. De omgeving van het plangebied bestaat uit een kleinschalig agrarisch landschap, bestaande uit een mix van kleine weilanden, houtwallen en veel verspreid liggende erven. Het plangebied zelf omvat het erf van een voormalige melkveehouderij. De boerderij is meer dan 10 jaar geleden gestopt. In de tussentijd zijn de opstallen in verval geraakt. De eigenaar van het perceel is voornemens de opstallen te slopen, om op de vrijgekomen locatie een nieuwe woning te bouwen. Het erf bestaat uit een oude woning met aangebouwde koeienstal en twee oude wagenschuren. Het omliggende terrein bestaat volledig uit gazon. Zie bijlage 1 voor een kaart van het plangebied en bijlage 2 voor een foto overzicht van het plangebied.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen/onderdelen aanwezig:

- Woning: steensmuur, pannendak met dakbeschot, betimmeringen, houten goten;
- Aangebouwde koeienstal: enkelwandig/steensmuur, dak van golfplaten, geen dakbeschot, betimmeringen, volledig kaal van binnen, tochtig;
- Wagenschuren: enkelwandig, hout, golfplaten dak, geen dakbeschot;
- Omliggende terrein: gazon en verharding.

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 24 oktober 2018 is het plangebied door [REDACTED] bezocht. In het plangebied zijn ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- zaklamp.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Wet natuurbescherming). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en het veldbezoek kan een inschatting gemaakt worden welke beschermde flora en fauna in het plangebied of in de nabijheid van het plangebied aanwezig zijn. Vervolgens kan met deze gegevens een inschatting worden gemaakt wat de invloed van de voorgenomen ingreep is op de gevonden natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend worden een aantal bondige adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld over het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Wet natuurbescherming beschreven en de toepassing op de bescherming van soorten.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn: de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

3.1.1 Zorgplicht

Voor alle flora en fauna die in het wild voorkomen geldt een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen met betrekking tot in het wild levende flora en fauna en het leefgebied van deze flora en fauna. Voor de uitvoer van handelingen (bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen) betekent dit dat voorafgaand aan de uitvoer er inzicht moet zijn in de aanwezige flora en fauna en wat het effect van de handelingen is op de aanwezige flora en fauna. Negatieve effecten op de aanwezige flora en fauna moeten in alle gevallen tot het minimale worden beperkt, ook als er een vrijstelling is voor bepaalde soorten, of als een ontheffing is verleend.

3.1.2 Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent verschillende beschermingsregimes. Er is een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten die vallen onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern. Daarnaast is er een apart beschermingsregime voor soorten die vanuit een nationaal belang beschermd worden. Elk beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten aan ontheffingen of vrijstellingen. De verschillende beschermingsregimes zijn in de Wet natuurbescherming vertaald naar de volgende categorieën:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zijn beschermd onder het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt (paragraaf 3.2);
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal belang bescherming behoeven (paragraaf 3.3).

Categorie 1 (§ 3.1)	Categorie 2 (§ 3.2)	Categorie 3 (§ 3.3)
<i>Art 3.1 lid 1</i> Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.5 lid 1</i> Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	<i>Art 3.10 lid 1a</i> Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
<i>Art 3.1 lid 2</i> Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	<i>Art 3.5 lid 4</i> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1b</i> Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
<i>Art 3.1 lid 3</i> Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	<i>Art. 3.5 lid 3</i> Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	
<i>Art 3.1 lid 4 en lid 5</i> Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	<i>Art 3.5 lid 2</i> Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	
	<i>Art 3.5 lid 5</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	<i>Art 3.10 lid 1c</i> Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel met een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime.

3.1.3 Ontheffingen en vrijstellingen

Het is mogelijk om in bepaalde gevallen verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming middels een ontheffing of vrijstelling te ontwijken. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing of vrijstelling moet aan drie eisen/criteria worden voldaan:

- Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden om overtreding van een verbodsartikel te voorkomen;
- De handelingen worden uitgevoerd in het kader van een wettelijk belang. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en volksgezondheid;
- De handelingen als geheel mogen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van een soort.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING

4.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen sporen van beschermde flora aangetroffen. Het plangebied bestaat uit bebouwing en een volledig in cultuur gebracht omliggend terrein. De aanwezigheid van beschermde flora kan worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

In het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek geen amfibieën, vissen en reptielen aangetroffen. Het plangebied bestaat uit bebouwing en een stuk gazon/verharding. Er is geen water aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. De aanwezigheid van (beschermde) amfibieën, vissen en reptielen kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Wel is het mogelijk dat algemene amfibieën, zoals de gewone pad het plangebied af en toe doorkruisen.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek is de bebouwing nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen. Hierbij is specifiek gelet op de aanwezigheid van huismussen en uilen. Verse sporen van huismussen of uilen werden niet aangetroffen, wel werden enkele oude nesten van huismussen aangetroffen langs de dakrand in de koeienschuur. Het was duidelijk dat deze nesten al geruime tijd niet meer in gebruik zijn; waarschijnlijk zijn deze huismussen gelijk met het vee verdwenen. Omdat de bebouwing volledig was te onderzoeken kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van uilen worden uitgesloten. Sporen van uilen zijn doorgaans gemakkelijk te ontdekken. Als de bebouwing in het afgelopen jaar door uilen gebruikt was als rust- of verblijfplaats, dan waren hier zeker sporen van waargenomen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van huismussen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Mogelijk zijn deze aanwezig in het pannendak van het woonhuis. Het pannendak heeft een dakbeschot en verschillende losliggende pannen. Deze openingen zijn geschikt als verblijfplaats voor huismussen, zeker door de geschiktheid van het omliggende terrein (aanwezigheid van dekking en voldoende voedsel).

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van andere vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen wordt niet verwacht. Wel is het mogelijk dat tijdens het broedseizoen algemene broedvogels verblijfplaatsen hebben in de te slopen opstallen. In nissen en op draagbalken werden verschillende nesten waargenomen.

4.1.4 Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van (beschermde) zoogdieren in het plangebied. Hierbij is specifiek gelet op de aanwezigheid en sporen (uitwerpselen) van vleermuizen. Sporen van vleermuizen werden niet aangetroffen. Toch kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand worden uitgesloten. Het woonhuis heeft een voor vleermuizen geschikt pannendak met openingen en een dakbeschot.

Verder zijn er rond het woonhuis verschillende geschikte betimmeringen. Als er vleermuizen aanwezig zijn gaat het waarschijnlijk niet om een grote verblijfplaats, maar om een kleine zomer-verblijfplaats van de gewone/ruige dwergvleermuis. Voor andere functies wordt het plangebied niet/nauwelijks geschikt geacht.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen worden geen andere beschermde functies van zoogdieren verwacht in de te slopen bebouwing. Wel is het de verwachting dat het plangebied gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. Het is echter niet de verwachting dat door het uitvoeren van de voorgenomen ingreep deze functie komt te vervallen of wezenlijk wordt aangetast.

Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuurstudie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Rosse vleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoorvleermuis						
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Baardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen nabij het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied komen geen voedselarm water of voor libellen en vlinders geschikte vegetaties voor. De aanwezigheid van (beschermde) libellen en dagvlinders kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreken voor overige ongewervelden geschikt leefgebied. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

■■■■ & ■■■■ Groenadviesbureau is door een opdrachtgever gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren voor de sloop van een oude boerderij en de realisatie van een nieuwe woning op een erf gelegen aan de Achterweg 4 in Onna. De opdrachtgever is voornemens de bebouwing in twee fasen te slopen. Eerst worden twee kleine, vervallen wagenloodsen gesloopt. Daarna wordt het woonhuis en de aangebouwde koeienstal gesloopt. Ingrepen die o.a. plaatsvinden, zijn:

- Slopen wagenloodsen;
- Slopen woonhuis en aangebouwde koeienstal;
- Bouwrijp maken van het perceel;
- Realiseren van nieuwe bebouwing;
- Veranderen van de terrein inrichting (nu vrijwel volledig gazon).

De Wet natuurbescherming hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder belang **[J]** *de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.*

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist is.

6.1 SOORTBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is duidelijk geworden dat het niet uitgesloten kan worden dat met de uitvoer van de voorgenomen werkzaamheden vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen verloren gaan bij het slopen van het woonhuis. Het is noodzakelijk om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie (van het pannendak) van het woonhuis voor vleermuizen en huismussen.

Negatieve invloed van de voorgenomen ingreep op andere (jaarrond beschermde) vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels, zoogdieren, beschermde standplaatsen van planten of andere beschermde functies/waarden worden niet verwacht.

Wel moet er rekening gehouden worden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van algemene broedvogels in de overige bebouwing.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 CONCLUSIE

- Overtreding van de Wet natuurbescherming kan niet worden uitgesloten;
- Het is noodzakelijk om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van woonhuis als verblijfplaats van huismussen en vleermuizen:
 - Huismussen: Voor huismussen moeten twee veldonderzoeken worden uitgevoerd in de periode van 1 april tot 15 mei, conform het kennisdocument Huismus van BIJ12;
 - Vleermuizen: Omdat de te verwachte soorten zich vrijwel uitsluitend beperken tot gewone dwergvleermuizen (zomerverblijfplaatsen), mag in dit geval, het vervolgonderzoek bestaan uit twee voorjaaronderzoeken. Als verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen worden ontdekt of als er andere aanwijzingen zijn voor verblijfplaatsen, dan moeten ook twee najaaronderzoeken worden uitgevoerd, conform het Vleermuizenprotocol 2017.
- Voor sloop van alle opstallen, waaronder de wagenloodsen in fase 1, moet rekening gehouden worden met verblijfplaatsen van algemene broedvogels. Actieve nesten van vogels zijn altijd beschermd door de Wet natuurbescherming. Het is verboden om bebouwing te slopen in het broedseizoen.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. *Rode Lijst Nederlandse broedvogels*.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Kennisdocument soortenbescherming, BIJ12, Provincies.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafauwet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/prcjectgebied (basiskaart afkomstig van: maps.bing.com)

QUICKSCAN	
Themakaart:	Projectgebied blad 1/1
Datum:	25-10-2018
Schaal:	n.v.t.
Formaat:	A3
 Jansen&Jansen groenadviesbureau	

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied

Overzicht

Te slopen schuur, fase 1

Locatie nieuwe schuur

Te slopen schuur, fase 1

Binnenzijde schuur te slopen in fase 2

Openingen in het pannendak van het woonhuis

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Velddijk 7a, Holten
www.groenadviseurs.nl